

ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਨਵੀਂ ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਮੜੇਏ ਪੁੱਤਰ ਅਸਰਾਜ 'ਤੇ ਰੀਝ ਪਈ, ਪਰ ਅਸਰਾਜ ਆਪਣੇ ਧਰਮ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਰਾਣੀ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਲ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਡੇਗਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾਹ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੇ ਪਾਸ ਅਸਰਾਜ ਦੇ ਉਲਟ ਝੂਠੇ ਦੂਸ਼ਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਸਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਜੇ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿਆਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਸਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਤਾਂ ਨਾਹ ਮਾਰਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹਥ ਕਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਇਕ ਖੂਹ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਕਾਫਲਾ ਲੰਘਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਣਜਾਰੇ ਨੇ ਅਸਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਿਆ। ਵਣਜਾਰੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘੇ। ਉਥੇ ਅਸਰਾਜ ਇਕ ਧੋਬੀ ਦੇ ਪਾਸ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਰਾਜ ਧੋਬੀ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਬਿਤਾਉਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੰਤਾਨ-ਹੀਨ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਵਿਚ ਫੈਂਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ। ਅਸਰਾਜ ਦੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ ਧੋਬੀ ਦਾ ਬਲਦ ਖੁਲ ਗਿਆ, ਤੇ ਬਲਦ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਅਸਰਾਜ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਉਠ ਤੁਰਿਆ ਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਜਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਰਾਜੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ-ਪਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ; ਸੋ ਏਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਸਰਾਜ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਸੁਕਾਲ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਅੰਨ ਦਾਣਾ ਮੁਲ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਣ ਲਗ ਪਏ। ਇਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਭੀ ਆਇਆ। ਅਸਰਾਜ ਨੇ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ। ਆਪੋ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਮਿਲੇ। ਅਸਰਾਜ ਨੇ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀ ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਕੋਲ ਰਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਦੇਸ਼-ਵਾਸੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਅੰਨ ਮੁਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਭੀ ਸੌਂਪੋ। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨੇਕ ਆਚਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਜ਼ੀਰ ਦੀ ਇਹ ਭਲੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਦਵਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਭੀ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਢਾਡੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ 'ਵਾਰ' ਵਿਚ ਜੋੜ ਕੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਗਾਵਿਆ ਤੇ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਢਾਡੀ ਇਹ ਵਾਰ ਗਾਂਵਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 'ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ' ਭੀ ਇਸੇ 'ਵਾਰ' ਦੀ ਸੁਰ ਉਤੇ ਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਮੂਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਪਉੜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਹੈ:

ਭਬਕਿਓ ਸ਼ੇਰ ਸਰਦੂਲ ਰਾਇ ਰਣ ਮਾਰੂ ਵਜੇ॥ ਖਾਨ ਸੁਲਤਾਨ ਬਡ ਸੂਰਮੇ ਵਿਚ ਰਣ ਦੇ ਗੱਜੇ॥

ਖਤ ਲਿਖੇ ਦੁੰਡੇ ਅਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਅਜੇ॥ ਟਿੱਕਾ ਸਾਰੰਗ ਬਾਪ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਭਰ ਲੱਜੇ॥ ਫਤੇ ਪਾਇ ਅਸਰਾਜ ਜੀ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰ ਸੱਜੇ॥

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਬਦ ਜਾਂ ਸਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਾਖੀ ਸੰਬੰਧੀ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਖ-ਭਾਵ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਢੁਕਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਹੀ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ੨੨ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ' ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤੇ ਪਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਦੀ ੨੪ ਪਉੜੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਕਦੀ ਸਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਉੜੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇ ਹੁਣ ਛੰਤਾਂ, ਸਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਉੜੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ' ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਖ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਿਕ, ਸਦਾਚਾਰਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਸਮਰਥ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ।

Adapted from Prof. Sāhib Singh Darpan and “Āsā kī Vār Pravacan” by principle Bhagat Singh Hīrā.

Note: The title of this *bāṇī* is “Āsā kī Vār” and not “Āsā dī Vār.” Out of ignorance, people tend to refer to it by the latter under the influence of Pañjābī idiom. Though the title of the *bāṇī* does not appear before it as such, but the same finds mention in the index of Gurū Granth Sāhib. Examples of other titles in Gurbāṇī that substantiate it: ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਵਾਰ, ਬਿਹਾਗੜੇ ਕੀ ਵਾਰ, ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ.

Meanings of select words (ਚੋਣਵੇਂ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥ)

Salok 1

Word	Transcription	Pañjābī Meaning	English meaning
ਬਲਿਹਾਰੀ	balihārī	ਕੁਰਬਾਨ	Sacrifice
ਦਿਉਹਾੜੀ	diuhārī	ਦਿਨ ਵਿਚ	In a day
ਸਦ ਵਾਰ	sad vār	ਸੌ ਵਾਰੀ	Hundred times
ਜਿਨਿ	jini	ਜਿਸ ਨੇ	Who
ਦੇਵਤੇ	devte	ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ	Decent/ angelic
ਕਰਤ	karat	ਕਰਦਿਆਂ	Bringing about
ਵਾਰ	vār	ਦੇਰੀ	Delay
ਏਤੇ	ete	ਇਨਾ	So much
ਚਾਨਣ	cānaṇ	ਰੌਸ਼ਨੀ	Light
ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ	ghor andhār	ਘੁਪ ਹਨੇਰਾ	Intense darkness
ਮਨਿ ਆਪਣੈ	mani āpṇai	ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ	Within one's mind
ਸੁਚੇਤ	sucet	ਹੁਸ਼ਿਆਰ	Alert
ਤਿਲ ਬੁਆੜ	til būār	ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਬੁਆੜ ਦੇ ਤਿਲ	Dried up seed/Left out
ਛੁਟੇ	chuṭe	ਛੱਡੇ ਹੋਏ	Abandoned
ਨਾਹ	nāh	ਖਸਮ, ਮਾਲਕ	Master
ਆਪੀਨੈ	āpīṇai	ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ	Vāhigurū
ਸਾਜੀਐ	sājīai	ਬਣਾਈ ਹੈ	Created
ਕਰਿ ਆਸਣੁ	kari āsaṇu	ਆਸਣ ਜਮਾ ਕੇ	Seated within Creation/ Manifested in Creation
ਚਾਉ	cāu	ਅਨੰਦ, ਪਰਸਨਤਾ	Bliss, joy
ਡਿਠੇ	ḍiṭho	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	Sees, presides
ਤੁਸਿ	tusi	ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ	Pleased
ਦੇਵਹਿ	devahi	ਦੇਂਦਾ ਹੈ	Bestows
ਪਸਾਉ	pasāu	ਕਿਰਪਾ	Vāhigurū's blessing
ਕਵਾਉ	kavāu	ਹੁਕਮ	Vāhigurū's Will
ਜਾਣੇਈ	jāṇoī	ਜਾਣਨਹਾਰ	All Knowing